

Raadsvoorstel

collegebesluit d.d.
raadsvergadering d.d. 17 september 2025
programma Gezond en actief Venlo
portefeuillehouder F. Schatorjé

ons kenmerk 479662
team RBRGRF
steller Rekenkamer
telefoonnummer 14 077
contact www.venlo.nl/contact
bijlage(n) 1

Onderwerp

Rekenkamerrapport 'Zorgfraude in beeld? Een rekenkameronderzoek naar de gemeentelijke aanpak van fraude door zorgaanbieders in Noord-Limburg'

Advies

Instemmen met de aanbevelingen uit het gezamenlijk rekenkamerrapport van de 7 Noord-Limburgse rekenkamers.

De aanbevelingen zijn hieronder geordend naar de adressering (resp. aan het college van B&W, de MGR en de gemeenteraad) met de oorspronkelijke nummering uit het rapport:

Aanbevelingen aan het college van B&W van de gemeente Venlo

1. Formuleer als college een visie op de aanpak van zorgfraude, de bijdrage daaraan van inkoop, contractbeheer, toegang en toezicht en ga hierover als college en raad met elkaar in gesprek.
6. Investeer als college in het fraudebewustzijn van gemeentelijke toegangsmedewerkers en over hun rol als opdrachtgever door middel van periodieke trainingen, themadagen, e-learning, etc. Betrek hierbij bijvoorbeeld RIEC Limburg of de VNG en benut hun aanbod en expertise. Pak dit op in regionaal verband en creëer een gedeeld besef van verantwoordelijkheid voor deze opgave.
7. Spreek als colleges regionaal af hoe met melden (en terugkoppeling) van signalen wordt omgegaan. Zorg voor een eenduidige werkwijze en creëer één duidelijk meldpunt voor signalen die inzichtelijk zijn voor zowel toezichthouders als MGR. Beleg de verantwoordelijkheid hiervoor bij een functionaris van de MGR of toezicht.

Raadsvoorstel

8. Breng als colleges het toezicht organisatorisch onder bij de MGR. Dit kan leiden tot een beter samenspel tussen inkoop/contractmanagement en toezicht, doordat betere en snellere informatie-uitwisseling kan plaatsvinden en toezichthouders een beroep kunnen doen op kennis en expertise die de MGR in huis heeft. Wel dient het contractmanagement en toezicht gescheiden te blijven, om de onafhankelijk positie van de toezichthouder te waarborgen. Daartoe kan, bijvoorbeeld in een protocol, worden opgenomen dat de toezichthouders in ieder geval onafhankelijk zijn in het bepalen van hun prioriteiten, het opstellen van hun jaarplannen, het uitvoeren van hun werkzaamheden en hun advisering etc., zonder beïnvloeding vanuit de MGR of de colleges van B&W.

9. Geef als colleges een eenduidige opdracht aan de toezichthouders en geef hierbij ambtelijke en bestuurlijke steun.

10. Zorg als colleges ervoor dat de randvoorwaarden (zoals duidelijke en handhaafbare gemeentelijk verordeningen, toezichts- en handhavingsbeleid, toegang tot informatie, opvolging van interne adviezen) voor het uitvoeren van effectieve toezicht en handhaving binnen gemeenten zijn geborgd en waar nodig worden vastgelegd in een formeel proces.

11. Maak jaarlijks een gezamenlijke regionale risicoanalyse en versterk daarmee het proactief toezicht.

12. Maak als colleges een expliciete afweging of een uitbreiding naar het strafrecht - door toezichthouders als buitengewoon opsporingsambtenaar te benoemen - wenselijk is.

13. Maak een gezamenlijke regionale analyse of de gekozen versterkingsmaatregelen vragen om uitbreiding van de toezichtscapaciteit, en zorg dan ook voor die uitbreiding.

14. Verstevig als colleges (in je rol als werkgever) het toezicht door aanbieden van trainingen en cursussen.

Aanbevelingen aan de MGR (AB en DB)

2. Verstevig als MGR je informatiepositie. Voer daartoe (risico)analyses uit op de meldingen die worden gedaan zodat trends, ontwikkelingen en risico's vroegtijdig gesignaleerd kunnen worden.

3. Zorg voor een duidelijke afstemming en taakafbakening met het toezicht. Expliciteer wie waarvoor verantwoordelijk is en hoe de MGR en toezichthouders elkaar kunnen aanvullen en versterken. Organiseer in ieder geval periodiek een casustafel tussen toezicht en MGR over de opvolging van binnengekomen signalen.

4. Werk bij preventieve controle op basis van een systematische risicoanalyse.

Raadsvoorstel

5. Verken met gemeenten de mogelijkheden en meerwaarde van de inzet van de Wet Bibob.

Aanbeveling aan de gemeenteraad van Venlo

15. Vraag als raad het college periodiek te rapporteren over de voortgang van de opvolging van de aanbevelingen.

Aanleiding

Diverse landelijke onderzoeken en betrouwbare schattingen laten zien dat zorgfraude in Nederland jaarlijks miljarden euro's kost. Gemeenten hebben een belangrijke (wettelijke) taak om zorgfraude aan te pakken. Omdat de gemeenten Venlo, Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venray de inkoop van Wmo en Jeugdzorg en het toezicht op de uitvoering gezamenlijk regionaal belegd hebben, hebben de 7 rekenkamers van deze gemeenten samen onderzoek gedaan naar de vraag hoe de aanpak van fraude door zorgaanbieders in de regio Noord-Limburg gestalte krijgt, en hoe het beter kan. Het onderzoek gaat niet over de omvang van zorgfraude in Noord Limburg, maar we kunnen er op basis van de landelijke signalen zondermeer vanuit gaan dat er ook in Noord Limburg sprake is van fraude door zorgaanbieders.

Beoogd effect

Het doel van het onderzoek is tweeledig:

1. Inzicht bieden in de huidige gemeentelijke aanpak van fraude door zorgaanbieders, enerzijds binnen de gemeente Venlo en de andere 6 gemeenten, en anderzijds op regionaal niveau.
2. Concrete aanbevelingen doen om de lokale en regionale aanpak van fraude door zorgaanbieders te versterken.

Argumenten

De aanbevelingen die voor besluitvorming worden voorgelegd, zijn direct gebaseerd op de conclusies¹ van het onderzoek.

De **algemene conclusie** luidt dat de gemeenten in de regio Noord-Limburg weliswaar op diverse vlakken werken aan voorkoming en bestrijding van zorgfraude, maar dat het beter kan en moet.

In de **eerste pijler** is het proces van inkoop van zorg en het beheer van de contracten met zorgaanbieders door de MGR en de wisselwerking daarbij met de gemeenten redelijk op orde. De conclusies over deze pijler luiden als volgt:

- Deelconclusie 1: Kwaliteit en expertise van de MGR zijn op orde.
- Deelconclusie 2: Beheersmaatregelen bij inkoop en contractbeheer zijn op orde, maar niet alle mogelijkheden worden benut.
- Deelconclusie 3: Delen, beoordeling en terugkoppeling van signalen tussen gemeenten en MGR verloopt gebrekkig.
- Deelconclusie 4: De verhouding tussen inkoop en contractbeheer enerzijds en het toezicht anderzijds is onduidelijk en de onderlinge afstemming is onvoldoende.

De **tweede pijler** betreft de gemeentelijke toegangsorganisatie die verantwoordelijk is voor de indicatiestelling. Voor alle gemeenten, ook Venlo, geldt dat de aanpak in deze pijler onvoldoende is. De conclusies over deze pijler luiden als volgt:

- Deelconclusie 5: Er zijn nauwelijks gevallen bekend van frauduleus handelen, wat het beste verklaard kan worden door het niet-opmerken van signalen.
- Deelconclusie 6: Fraude-alertheid in de gemeentelijke organisatie schiet tekort.
- Deelconclusie 7: Signalen van fraude worden door de gemeenten onvoldoende gedeeld met MGR en toezichthouders.
- Deelconclusie 8: Resultaatgericht indiceren is een begrijpelijke keuze van de gemeenten, maar bemoeilijkt controle op rechtmatigheid en kwaliteit.
- Deelconclusie 9: De beheersmaatregelen in het proces van indicatiestelling zijn op orde.

De **derde pijler** bestaat uit toezicht en handhaving. Het onderzoek laat zien dat die onvoldoende uit de verf komen in de gemeenten en de regio. De conclusies over deze pijler luiden als volgt:

- Deelconclusie 11: De gemeenten hebben geen of verschillende visies op de aanpak van zorgfraude en de rol van toezicht daarin, wat leidt tot een onwerkbaar situatie voor de toezichthouders.
- Deelconclusie 12: De gemeenten hanteren geen goede en eenduidige afspraken over de samenwerking met de toezichthouders, wat hun werk ernstig bemoeilijkt.
- Deelconclusie 13: De taakverdeling tussen MGR en toezichthouders is onduidelijk.
- Deelconclusie 14: Meldingen bij de toezichthouders ontbreken vrijwel.
- Deelconclusie 15: Toezicht is vooral reactief, proactief toezicht is in ontwikkeling.
- Deelconclusie 16: De samenwerking in de uitvoering van het toezicht tussen gemeenten, MGR en toezichthouders is gebrekkig.
- Deelconclusie 17: De handhaving door gemeenten kan doortastender.

Raadsvoorstel

Kanttekeningen

n.v.t.

Financiën

n.v.t.

Communicatie

Het rapport is op 14 mei j.l. aan de gemeenteraden van Venlo en de andere 6 gemeenten aangeboden. Het is diezelfde dag aan de media aangeboden en op de website van de rekenkamer geplaatst.

Direct na het zomerreces vindt een informatiebijeenkomst over het rapport plaats voor de raadsleden van de gemeente Venlo en de andere 6 gemeenten. Net zoals in een reguliere themabijeenkomst zal daar een toelichting worden gegeven door de rekenkamers en zullen vragen van raadsleden worden beantwoord. Direct aansluitend, in de maand september, is de raadsbehandeling in Venlo (en de andere 6 gemeenten): na behandeling in de commissie vindt besluitvorming plaats in de raadsvergadering van 17 september.

Vervolgprocedure raad

De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met de aanbevelingen en deze structureel te betrekken bij de invulling van zijn kaderstellende en controlerende rol.

De Rekenkamer Venlo,
Voorzitter

secretaris,

Klaartje Peters

Debbie Steens

Bijlagen

1. Rekenkamerrapport 'Zorgfraude in beeld? Een rekenkameronderzoek naar de gemeentelijke aanpak van fraude door zorgaanbieders in Noord-Limburg'

¹ Deelconclusie 10 ontbreekt in het rapport.